

Yeni Mezun Hemşirelerin Mesleki Açından Kendilerini Yeterli Hissetme Durumları / The Situation of Newly Graduated Nurses to Feel Professionally Competent

Dr. Nurten TERKEŞ¹

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu, Burdur, nurtenterkes@gmail.com

Gönderim tarihi | Received: 20.12.2021, Kabul Tarihi | Accepted: 19.07.2022, Yayın Tarihi | Date of Publication: 01.08.2023

Atıf | Reference: "Terkeş, N. (2023). Yeni Mezun Hemşirelerin Mesleki Açından Kendilerini Yeterli Hissetme Durumları. *Sağlık Akademisi Kastamonu (SAK)*, 8 (2), s. 314-324. DOI: <https://doi.org/10.25279/sak.1040286>"

Öz

Giriş: Hemşirelik mesleğinden hasta merkezli ve kanıta dayalı araştırmaların içerdiği bütüncül bir bakımın sağlanması beklenmektedir. Bunun için hemşirelerin mesleki yeterliliğe/yetkinliğe sahip olarak mezun olması gerekmektedir. Amaç: Çalışmamızın amacı yeni mezun olan hemşirelerin mesleki açıdan kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini belirlemektir. Gereç ve Yöntemler: Araştırma 25 Nisan-15 Haziran 2021 tarihleri arasında yürütülmüş olup, bir sağlık yüksekokulu hemşirelik bölümünden mezun olan 115 hemşire ile yapılmıştır. Veri toplama formu olarak; hemşirelere kişisel bilgi formu ve Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. İstatistiksel analizler SPSS 21 paket programı ile yapılmıştır. Bulgular: Araştırmaya katılan yeni mezun hemşirelerin %54.8'inin erkek, %47.1'inin 24 yaş ve üzeri, %78.3'ünün Anadolu Lisesi mezunu, %69.6'sının çalıştığı görülmektedir. Ayrıca kendini mesleki açıdan yeterli hissettiğini ifade edenlerin oranı %36.5 ve yetersiz hissedenlerin oranı %30.5'dir. Pandemi nedeniyle mesleki yeterliliklerinin etkilendiğini düşünenlerin oranı %58.2 olarak tespit edilmiştir. olduğu bulunmuştur. Çalışmamızda bütüncül hemşirelik yeterlilik ölçeğinden alınan puan ortalamasının 5,78±0,86 olduğu bulunmuştur. Araştırmamızda yeni mezun hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre Bütüncül Hemşirelik Yeterlilikleri Ölçek'ten alınan puan ortalamaları karşılaştırıldığında, cinsiyet, yaş, mezun olduğu lise, lisans mezuniyet notu ve kendini mesleki açıdan yeterli hissetme durumu ile ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Sonuç ve Öneriler: Çalışma sonucumuza göre katılımcıların mesleki yeterlik puanlarının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Mesleki yeterlilik düzeyinin bazı kişisel özelliklerden etkilenebileceği bulunmuştur. Bu çerçevede elde edilen bulguların hemşire eğiticiler, hemşire yöneticiler ve kurum yöneticileri tarafından bütüncül bakımı geliştirmeye yönelik olarak yapılacak çalışmalarda dikkate alınması önerilmektedir. Ayrıca yeni mezun hemşirelerin ilgi duydukları alanlar göz önüne alınarak kliniklerde çalıştırılmasının mesleki yeterlilik açısından olumlu olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, Hemşire, Mesleki yeterlilik.

Abstract

Introduction: It is expected from the nursing profession to provide a holistic care that includes patient-centered and evidence-based research. For this, nurses must graduate with professional competence/competence. Aim: The aim of our study is to determine how competent newly graduated nurses consider themselves professionally. Material and Methods: The research was carried out between April 25 and June 15, 2021 and was conducted with 115 nurses who graduated from a health college nursing department. As a data collection form; Personal information form and Holistic Nursing Proficiency Scale were used for nurses. Statistical analyzes were made with the SPSS 21 package program. Results: It is seen that 54.8% of the newly graduated nurses participating in the research are male, 47.1% are 24 years old and over, 78.3% are Anatolian High School graduates, and 69.6% are working. In addition, the rate of those who stated that they felt professionally competent was 36.5% and the rate of those who felt inadequate was 30.5%. It was found that the rate of those who thought that their professional competence was affected due to the pandemic was 58.2%. In our study, the mean

score obtained from the holistic nursing proficiency scale was found to be 5.78 ± 0.86 . When the mean scores obtained from the Holistic Nursing Competencies Scale were compared according to the descriptive characteristics of the newly graduated nurses in our study, it was seen that there was a statistically significant difference between the scale mean scores of gender, age, high school graduation, undergraduate graduation grade, and the state of feeling professionally competent ($p < 0.05$). Conclusion and Suggestions: According to the results of our study, it was found that the professional competence scores of the participants were at a high level. It has been found that the level of professional competence can be affected by some personal characteristics. It is suggested that the findings obtained in this framework should be taken into account by nurse instructors, nurse managers and institution managers in studies to develop holistic care. In addition, considering the fields of interest of newly graduated nurses, it is thought that employing them in clinics may be positive in terms of professional competence.

Keywords: Care, Nurse, Professional competence.

1. Giriş

Hemşirelik sağlığın korunması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi için sağlık hizmeti sunan, kişi ve toplumun sağlığının devam ettirilmesinde önemli bir meslek grubudur (Taylan ve diğerleri, 2012). Günümüzde, hastaların hastanede kalış-süresinin kısalması, sağlık bakım hizmetlerinde yeni teknolojik uygulamaların kullanılmaya başlanması, her alana özgü uzmanlaşmanın yaygınlaşması ve bunlara paralel olarak hemşirelere düşen sorumlulukların artması yüksek beceri düzeyine sahip hemşirelere duyulan ihtiyacı arttırmıştır (Koç ve diğerleri, 2018). Hemşirelik mesleği geçmişte usta çıkar ilişkisi ile hekime bağlı bir meslek olarak görünse de günümüzde kendi mesleki bilgisini üreten ve ürettiği bu bilgiyi mesleki eğitim ve uygulamalarında kullanabilen bağımsız bir meslek olmuştur (Nilsson ve diğerleri, 2014).

Bütüncül bakım sağlayan bir mesleğe sahip olan hemşireler, bir hastayı kendi çevresi içinde bir bütün olarak görmeli ve hastanın beden, zihin ve ruhan oluştuğunu fark edebilmelidir (Zamanzadeh ve diğerleri, 2015). Genel olarak bütüncül bakım hasta kişilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve ruhsal ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, hastalıklarıyla başa çıkmalarını ve yaşam kalitelerini arttırmalarını sağlayabileceği belirtilmektedir (Jasemi ve diğerleri, 2017). Hemşirelikte kaliteli bakımın standartları ve sürekliliği vardır. Bakımın kalitesinin artması bireylerin gereksinimlerinin güvenli ve etkili bir şekilde karşılanmasını sağlamaktadır (Church, 2016). Ayrıca bakım kalitesinin artmasıyla hastaların yaşam kaliteleri artmakta, hasta-sağlık personeli ilişkisi güçlenmekte ve sağlık profesyonellerinin hasta ihtiyaçlarına daha iyi odaklanmaları sağlanmaktadır (Bokhour ve diğerleri, 2018). Bakım kalitesinin artırılması için bütüncül bakımın sağlanması önemlidir. Hastaları ve çeşitli bakım ihtiyaçlarını derinlemesine ele alan sağlık bakım sistemlerinde büyük bir öneme sahip olan bütüncül bakım kesin bir tanımlaması olmayan, karmaşık bir kavram olarak belirtilmektedir. Bütüncül bakım sağlanarak hastaların sağlık hizmetlerinden memnuniyetlerine, kendi sorumluluklarını kabul etmelerine ve sorumluluklarını üstlenmelerine yardımcı olunmaktadır (Jasemi ve diğerleri, 2017).

Hemşirelik mesleğinden hasta merkezli ve kanıta dayalı araştırmaların içerdiği bütüncül bir bakımın sağlanması beklenmektedir. Bunun sağlanabilmesi için hemşirelerin mesleki yeterliliğe/yeterliliğe sahip olarak mezun olması gerektiği bildirilmektedir (Nilsson ve diğerleri, 2014). Hemşirelerin mesleğinde başarılı ve verimli olmasında, mesleki öz yeterlik önemli bir yer tutmaktadır. Öz yeterlik düzeyi yüksek olan hemşireler mesleki ve kişisel gelişimlere karşı açık fikirlidir. Öz yeterlik, hemşireyi ekip çalışmasına yönlendirir; hemşire bilgilerini meslektaşlarına aktarabilir aynı zamanda meslektaşlarından yeni bilgiler edinerek kendini geliştirir. Bununla beraber mesleki öz yeterlik düzeyi yüksek olan hemşireler hasta bakımında daha kaliteli uygulamalar yapar (Tayal ve Singh, 2017). Yetkinlik/yeterliliği belirleyen özelliklerin ve etkileyen değişkenlerin bilinmesinin önemli olduğu vurgulanmaktadır (Karahan ve Kav, 2018). Bu değişkenlerden birinin de günümüzde pandemi haline gelmiş olan COVID-19 hastalığı olduğu belirtilmektedir. Yeni bir çalışma düzenine uyum sağlamak, artan hizmet talepleri,

uzun süreli kişisel koruyucu donanım kullanımı hemşirelerde duygusal tükenme ve mesleki yeterlilik seviyesinde azalmalara sebep olmaktadır. Buna ek olarak yeni mezun hemşirelerin pandemi nedeniyle son dönemlerdeki derslerini uzaktan eğitim yöntemiyle almak zorunda kalmaları, mesleki yeterlilik düzeyleri üzerine negatif bir etki oluşturmuştur. Bu nedenle yeni çalışmalarla pandeminin hemşirelerin mesleki yeterlikleri üzerine etkisi olup olmadığının da araştırılması ve buna yönelik gerekli önlemleri alınması gerektiği düşünülmektedir (Aydın ve Ağaçdiken, 2021). Bu nedenle çalışmamızın amacı yeni mezun olan hemşirelerin mesleki açıdan kendilerini yeterli görme durumlarını belirlemektir.

2. Gereç ve Yöntem

2.1. Araştırma Türü

Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel biçimde yapılmıştır.

2.2. Araştırma Yeri ve Zamanı

Araştırma bir sağlık yüksekokulu hemşirelik bölümünden 2019-2020 yılında mezun olan kişiler üzerinde ve 25 Nisan 2021 – 15 Haziran 2021 tarihleri arasında yürütülmüştür.

2.3. Araştırma Evreni / Örnekleme

Araştırmanın evrenini ülkemizin Akdeniz bölgesinde yer alan bir sağlık yüksekokulu hemşirelik bölümünden 2019-2020 yılında mezun olan 145 kişi oluşturmaktadır. Araştırma örnekleme hesaplanmasında www.calculator.net/sample-size-calculator web sitesi kullanılmıştır. Bu site de evreni bilinen örneklemin hesaplaması formülüne göre hesaplama yapılmış olup, %98 güç, 0.05 hata payı ile 115 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmamız da hedeflenen sayıya ulaşılmıştır. Araştırmaya alınma kriterleri; sağlık yüksekokulundan 2019-2020 öğretim yılında mezun olan ve çalışmaya katılmayı kabul edenler oluşturmuştur. Araştırma verileri katılımcıların kendi bildirimlerine dayalı olarak toplanmıştır. Araştırmaya katılmak istemeyen, görüşme sırasında tüm sorulara cevap vermeyen, formları eksik dolduran, araştırmaya katılmaktan vazgeçen kişiler çalışma dışı bırakılmıştır. Veriler Google form üzerinden oluşturularak, online olarak toplanmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatüre taranarak oluşturulmuştur (Jasemi ve diğerleri, 2017; Karahan ve Kav, 2018; Zamanzadeh ve diğerleri, 2015). Formun içeriğinde katılımcıların yaş, cinsiyet, mezun olduğu lise, çalışma durumu, çalıştığı kurum, kendini mesleki açıdan yeterli hissetme düzeyi ve pandemi nedeniyle mesleki yeterliliğinin etkilenme durumuna ilişkin sorular yer almaktadır.

Bütüncül hemşirelik yeterlik ölçeği; Takase ve Teraoka tarafından 2011 yılında geliştirilen 36 maddelik 7’li likert tipi bir ölçektir. Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Aydın ve Hiçdurmaz (2019) tarafından yapılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm (A) “Genel Yetenek” alt ölçeğini içermekte, hemşire olarak değil, bir kişi olarak olağan davranışlar hakkındaki sorulardan oluşmaktadır. Toplamda 7 sorudan oluşan bu bölümdeki maddeler; 1’den (hiçbir zaman) 7’ye (her zaman) kadar derecelendirilmektedir. İkinci bölüm (B) hemşire olarak yeterliği ölçmekte ve “Personel Eğitimi ve Yönetimi”, “Etik Odaklı Uygulama”, “Ekipte Hemşirelik Bakımı”, “Mesleki Gelişim” adlı beş alt ölçekten oluşmaktadır. 29 maddeden oluşan bu bölüm (B) Toplamda 7 sorudan oluşan bu bölümdeki maddeler; 1’den (hiçbir zaman) 7’ye (her zaman) kadar derecelendirilmektedir. Ölçekte ters puanlanan madde ve kesme noktası bulunmamaktadır. Cronbach’s Alfa katsayısının ölçeği 0,97 ve 0,90 olarak hesaplanmıştır (Aydın ve Hiçdurmaz, 2019; Takase ve Teraoka, 2011). Bu çalışmada ise Cronbach’s Alfa katsayısının değerleri 0,93 ile 0,98 arasında bulunmuştur.

2.5. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için, araştırmaya başlamadan önce bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (07.04.2021, GO 2021/140) etik kurul izni alınmıştır. Ayrıca araştırmaya katılmayı kabul eden yeni mezun hemşirelerden yazılı ve sözlü izinleri alınmıştır. Çalışmamız Helsinki Deklarasyonu Prensipleri (2013)'ne uygun olarak yapılmıştır.

2.6. İstatistiksel Analiz

İstatistiksel analiz IBM SPSS (Versiyon 21) paket programı ile yapıldı. Araştırmada verileri tanımlayıcı (betimsel) istatistik olarak verildi. Gruplar arası ortalama karşılaştırılırken öncelikle normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testlerine bakıldı. Verilerimiz normal dağılım göstermediği için iki grup arasındaki temel verilerin karşılaştırmasında Mann-Whitney U testi kullanıldı. İki'den fazla bağımsız grubun ortalaması Kruskal-Wallis testi kullanılarak karşılaştırıldı. Ayrıca Kruskal Wallis analizi sonucunda anlamlı çıkan değişkenler için Post-hoc analizlerden biri olan Bonferroni testi kullanılarak ikili karşılaştırmalar yapıldı. Anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak kabul edildi. Ölçeğin maddeler arası iç tutarlılık durumunu belirlemek için Cronbach's alfa değeri verilmiştir.

3. Bulgular

Araştırmaya katılan yeni mezun hemşirelerin %54.8'inin erkek, %47.1'inin 24 yaş ve üzeri, %78.3'ünün Anadolu Lisesi mezunu, %69.6'sının çalıştığı, çalışanların %40'ının devlet hastanesinde hemşire olarak çalıştığı, %18.7'sinin farklı bir meslekte çalıştığı görülmektedir. Ayrıca kendini mesleki açıdan yeterli hissettiğini ifade edenlerin oranının %36.5 iken, %30.5'i kendini yetersiz hissetmektedir. Pandemi nedeniyle mesleki yeterliliklerinin etkilendiğini düşünenlerin oranının %58.2 olduğu bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Yeni Mezun Hemşirelerin Sosyo-Demografik Bulguları (N: 115)

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	52	45.2
	Erkek	63	54.8
Yaş	22 yaş	18	15.6
	23 yaş	43	37.3
	24 yaş ve üzeri	54	47.1
		90	78.3
Mezun olduğu lise	Anadolu lisesi	90	78.3
	Sağlık meslek lisesi	15	13.0
	Endüstri meslek lisesi	10	8.7
Çalışma Durumu	Evet	80	69.6
	Hayır	35	30.4
Kendini mesleki açıdan yeterli hissetme düzeyi	Yeterli	42	36.5
	Emin değil	38	33.0
	Yetersiz	35	30.5
Pandemi nedeniyle mesleki yeterliliğinin etkilenme durumu	Evet	67	58.2
	Emin değil	18	15.6
	Hayır	30	26.2

Çalışmamızda bütüncül hemşirelik yeterlilik ölçeğinin toplam chorbach alfa değeri 0.98 iken, alt boyutların değerleri 0.93 ile 0.98 arasında değişmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Yeni Mezun Hemşirelerin Bütüncül Hemşirelik Yeterlilikleri Puan Ortalamaları ve Cronbach’s Alfa Değerleri

Ölçek boyutları	Ortalama±SS	Min.-Maks.	Cronbach’s Alfa
Genel Yetenek	5.89±0.83	4.29-7.00	0.93
Personel Eğitim - Yönetimi	5.14±1.23	2.67-7.00	0.96
Etik Odaklı Uygulama	6.01±1.07	2.89-7.00	0.98
Ekip İçerisinde Hemşirelik Bakımı	6.11±1.00	3.57-7.00	0.97
Mesleki (Profesyonel) Gelişim	5.91±1.08	3.25-7.00	0.96
Toplam	5.78±0.86	3.61-7.00	0.98

SS: Standart Sapma, Min: Minimum, Maks: Maksimum.

Araştırmamızda yeni mezun hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre Bütüncül Hemşirelik Yeterlilikleri Ölçek toplam ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında, cinsiyet ile personel eğitim-yönetimi, ekip içerisinde hemşirelik bakımı, mesleki (profesyonel) gelişim alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Yaş değişkeni ile karşılaştırıldığında etik odaklı uygulama ve mesleki (profesyonel) gelişim alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). İkili karşılaştırma için yapılan Post-hoc analiz sonuçlarına göre etik ilke mesleki (profesyonel) gelişim alt boyutlarının her ikisi için de 22 yaş ve 23 yaş arasında anlamlı ilişki bulunmazken, 22 yaş ile 24 yaş ve üzeri, 23 yaş ile 24 yaş ve üzeri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Mezun olduğu lise ile karşılaştırıldığında genel yetenek, personel eğitim – yönetimi, ekip içerisinde hemşirelik bakımı alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). İkili karşılaştırma için yapılan Post-hoc analiz sonuçlarına göre Endüstri Meslek Lisesi (6.35) ve Anadolu Lisesi’nden (5.85) mezun olanların aldıkları puanların ortanca değerleri arasında anlamlı fark görülmezken, Sağlık Meslek Lisesi’nden (6.71) mezun olanların ortanca değerleri ile Endüstri Meslek Lisesi (6.35) ve Anadolu Lisesi’nden (5.85) mezun olanların aldığı ortanca değerler arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Lisans mezuniyet GANO’su ile karşılaştırıldığında personel eğitim – yönetimi, mesleki (profesyonel) gelişim alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Çalışma durumu ile ölçek alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Yeni Mezun Hemşirelerin Tanıtıcı ve Mesleki Özelliklerine Göre Bütüncül Hemşirelik Yeterlilikleri

Değişkenler	Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği						
	Genel Yetenek	Personel Eğitim - Yönetimi	Etik Odaklı Uygulama	Ekip İçerisinde Hemşirelik Bakımı	Mesleki (Profesyonel) Gelişim	TOPLAM	
	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	
Cinsiyet	Kadın	6.00 (4.29-7.00)	5.00 (2.67-7.00)	6.55 (2.89-7.00)	6.28 (3.57-7.00)	6.00 (3.25-7.00)	4.30 (3.61-7.00)
	Erkek	6.14 (4.86-7.00)	5.55 (3.56-7.00)	6.33 (5.00-7.00)	6.71 (5.00-7.00)	6.37 (4.00-7.00)	6.11 (4.69-7.00)
Z	-.492	-4.139	-.915	-2.277	-2.052	-2.736	
p	.623	<.001	.360	.023	.040	.006	
Yaş	22 yaş	6.07 (5.00-7.00)	5.22 (5.00-5.56)	6.72 ^a (5.00-6.89)	6.42 (5.00-7.00)	6.50 ^a (5.00-7.00)	6.02 (5.22-6.61)
	23 yaş	5.85 (4.29-7.00)	5.44 (2.67-7.00)	6.66 ^a (4.78-7.00)	6.50 (5.14-7.00)	6.50 ^a (5.00-7.00)	6.13 (4.25-7.00)
	24 yaş ve üzeri	6.14 (4.29-7.00)	5.33 (2.78-7.00)	5.88 ^b (2.89-7.00)	6.42 (3.57-7.00)	5.75 ^b (3.25-7.00)	5.77 (3.61-7.00)
KW	2.883	.811	8.740	1.343	11.550	5.807	
p	.237	.667	.013	.511	.003	.055	
Anadolu lisesi	5.85 ^a (4.29-7.00)	5.16 ^a (2.67-7.00)	6.33 (2.89-7.00)	6.35 ^a (3.57-7.00)	6.12 (3.25-7.00)	5.86 ^a (3.61-7.00)	

Mezun olduğu lise	Sağlık Meslek lisesi	6.71 ^b (6.14-7.00)	5.88 ^b (5.00-7.00)	6.88 (5.00-7.00)	7.00 ^b (5.00-7.00)	6.75 (5.00-7.00)	6.61 ^b (5.22-7.00)
	Endüstri meslek lisesi	6.35 ^b (6.14-6.57)	5.38 ^b (5.33-5.44)	6.33 (6.22-6.44)	6.92 ^a (6.86-7.00)		6.20 ^b (6.11-6.31)
	KW	19.276	7.242	3.528	12.625	2.515	10.537
	p	<.001	.027	.171	.002	.284	.005
GANO	3.00 dan az	5.71 (4.86-6.71)	5.44 ^a (3.56-6.56)	6.61 (5.00-6.89)	6.57 (5.00-7.00)	6.37 ^{a,b} (4.00-7.00)	5.95 ^a (4.69-6.61)
	3.00-3.50	6.14 (4.29-7.00)	5.44 ^a (2.67-7.00)	6.22 (3.89-7.00)	6.42 (4.00-7.00)	6.75 ^a (4.00-7.00)	6.11 ^a (4.25-7.00)
	3.50 üzeri	6.00 (4.29-7.00)	4.66 ^b (2.78-5.56)	6.16 (2.89-6.89)	6.21 (3.57-7.00)	5.50 ^b (3.25-7.00)	5.26 ^b (3.61-6.61)
	KW	4.402	15.059	4.035	1.588	10.255	8.034
	p	.111	.001	.133	.452	.006	.018
Çalışma durumu	Evet	5.92 (4.29-7.00)	5.27 (2.67-7.00)	6.61 (2.89-7.00)	6.35 (3.57-7.00)	6.37 (3.25-7.00)	5.95 (3.61-7.00)
	Hayır	6.14 (4.29-7.00)	5.33 (4.33-7.00)	6.22 (5.00-7.00)	6.57 (5.00-7.00)	6.25 (5.00-7.00)	6.11 (5.19-7.00)
	Z	-.610	-1.371	-.229	-1.468	-.615	-1.371
	p	.542	.170	.819	.142	.539	.170

GANO: Genel Ağırlık Not Ortalaması, **Min:** Minimum, **Maks:** Maksimum, **KW:** Kruskal Wallis test, **Z:** Mann Whitney-U Testi. * Aynı harfler gruplar arası benzerliği, farklı harfler farklılığı yaratmaktadır.

Kendini mesleki açıdan yeterli hissetme düzeyi ile Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği tüm alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Pandemi nedeniyle mesleki yeterliliğin etkilendiğini düşünme durumu ile Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği tüm alt boyutları ve toplam puanların ortanca değerleri arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p > 0.05$) (Tablo 4).

Tablo 4. Kendini Mesleki Açından Yeteli Hissetme ve Pandemi Nedeniyle Mesleki Yeterliliğin Etkilenme Durumuna göre Bütüncül Hemşirelik Yeterlilikleri

			Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği					
			Genel Yetenek	Personel Eğitim - Yönetimi	Etik Odaklı Uygulama	Ekip İçerisinde Hemşirelik Bakımı	Mesleki (Profesyonel) Gelişim	TOPLAM
			Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)	Medyan (Min-Maks)
Kendini mesleki açıdan yeterli hissetme düzeyi	Yeterli	Emin değil	6.45 ^a (5.29-7.00)	5.66 ^a (3.56-7.00)	6.50 ^a (5.00-7.00)	6.21 ^a (5.00-7.00)	6.37 ^a (4.00-7.00)	6.05 ^a (4.69-7.00)
		Yetersiz	5.85 ^b (4.86-6.57)	5.22 ^{a,b} (3.33-6.56)	6.61 ^a (5.89-6.89)	6.71 ^b (6.00-7.00)	6.37 ^a (6.00-7.00)	6.11 ^a (5.31-6.39)
	Emin değil	KW	14.142	13.251	10.352	13.092	12.297	14.070
		p	.001	.001	.006	.001	.002	.001
		Evet	6.14 (4.86-7.00)	5.44 (2.78-7.00)	6.44 (2.89-7.00)	6.42 (3.57-7.00)	6.25 (3.25-7.00)	6.11 (3.61-7.00)
Pandemi nedeniyle mesleki yeterliliğinin etkilenme durumu	Emin değil	Hayır	5.92 (4.29-7.00)	5.66 (4.33-5.22)	6.27 (5.89-6.89)	6.07 (6.14-7.00)	6.00 (5.00-7.00)	6.08 (5.19-6.17)
		KW	6.752	7.279	1.453	2.832	1.001	1.090
	Hayır	p	.064	.056	.484	.243	.606	.580

Min: Minimum, **Maks:** Maksimum, **KW:** Kruskal Wallis test.

4. Tartışma

Bir ilçe sağlık yüksekokulundan yeni mezun olan hemşirelerin mesleki yeterliliklerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmadan elde edilen veriler aşağıda tartışılmıştır.

Uluslararası kuruluşları, mesleki yeterliliğe sahip hemşirelerin sağlık sisteminin güvenliğinin sağlanmasında ve kaliteli bakım sağlamada önemli bir yere sahip olduklarını bildirmektedir. Ayrıca yatan hastaların mortalite ve morbidite oranlarında etki sağladığı belirtilmektedir (Gardulf ve diğerleri, 2016). Çalışma sonucumuza göre katılımcıların bütüncül hemşirelik yeterlik puanlarının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Literatüre bakıldığında hemşirelik öğrencileriyle yapılan çalışmalarda, mesleki özyeterliliğin düşük (Zhang ve diğerleri, 2015; Zhu ve diğerleri, 2016), orta (Bilgiç ve diğerleri, 2017; Kassem ve diğerleri, 2015) ve yüksek (Karadaş ve diğerleri, 2018; Priesack ve Alcock, 2015) olarak bulunduğu belirtilmektedir. Bu farklılıkların örneklem gruplarındaki farklılıktan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Yüksek mesleki özyeterlilik düzeyinin öğrenci hemşirelerin uygun hedefler belirleme ve farklı stratejiler deneme yeteneğini geliştirdiği ve öğrencilikten hemşireliğe geçişi kolaylaştırdığı bildirilmektedir (George ve diğerleri, 2017). İnsan hayatına etki eden bir meslek grubu olması nedeni ile yeni mezun hemşirelerin bütüncül hemşirelik yeterliliklerinin yüksek olmasının bakımın kalitesini etkileyebileceği düşünülmektedir.

Çalışmamızda cinsiyet ile ölçek puan ortalamaları karşılaştırıldığında, erkeklerin personel eğitim–yönetimi, ekip içerisinde hemşirelik bakımı, mesleki (profesyonel) gelişim alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamalarının istatistiksel olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çalışmamıza benzer şekilde yapılan bir çalışmada, erkek öğrencilerin öz-yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Zhang ve diğerleri, 2015). Çalışmamızdan farklı olarak kız öğrencilerin öz-yeterliliklerinin daha yüksek olduğunu gösteren (Aydın, 2017; Çevik, 2011) çalışmaların yanı sıra aralarında anlamlı farkın olmadığını belirten çalışmalarda (Bilgiç ve diğerleri, 2017; Karadaş ve diğerleri, 2018; Bakır ve Demir, 2020; Kızılcı ve diğerleri, 2015) bulunmaktadır. Bu farklılığın aralarında ilişki bulunmayan çalışmalara katılan erkek sayısının çok az olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmamızın bulguları doğrultusunda, hemşirelerin yaşa göre bütüncül hemşirelik yeterlikleri incelendiğinde, 22 yaşında olan katılımcıların “Etik odaklı uygulama” ve “Mesleki Gelişim” puan ortalamalarının 24 yaş ve üzerinde olan katılımcıların puan ortalamasından fazla olduğu belirlenmiştir. Aydın’ın (2017) 2019 yılında yaptığı tez çalışmasında yaş ile “Genel Yetenek” puan ortalaması arasında doğru orantılı anlamlı fark olduğu görülmektedir. Deneyimli ve yeni mezun hemşirelerin yer aldığı sistematik bir incelemede, yaş ile mesleki yeterlilik düzeyi arasında pozitif ilişki olduğu görülmektedir (Flinkman ve diğerleri, 2016).

Mezun olduğu liseye göre mesleki yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasında sağlık meslek lisesinden mezun olanların diğer gruplara göre genel yetenek, personel eğitim–yönetimi, ekip içerisinde hemşirelik bakımı alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamaları anlamlı açıdan daha yüksek olarak bulundu. Çalışma bulgularımızı destekleyecek nitelikte bir çalışma olmakla birlikte (Flinkman ve diğerleri, 2016), hemşirelerin profesyonellik düzeylerinin değerlendirildiği bir çalışmada beklenenin aksine ön lisans mezunlarının profesyonellik düzeyi ve diğerleri, lisans mezunlarına göre daha yüksek tespit edilmiştir (Karadaş 2018). Çalışmalarda bulunan sonuçlar dahilinde, mesleki profesyonellik veya yeterlik düzeyinin belirlenmesinde sadece eğitim düzeyinin yeterli olmadığı, farklı değişkenler ile birlikte dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir.

Çalışma sonuçlarımıza göre, kendini mesleki açıdan yeterli hissedenlerin Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği puan ortalamalarının istatistiksel olarak daha fazla olduğu görülmektedir. Çalışmamıza benzer şekilde Karadaş ve diğerleri (2018) yaptığı çalışmada meslekte kendilerini profesyonel olarak tanımlayan hemşirelerin profesyonellik düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca yapılan bir tez çalışması sonuçlarına göre, kendi bütüncüllüğüne ilişkin yeterliğinin çok iyi ve iyi olduğunu düşünen hemşirelerin, orta olduğunu düşünenlere göre Bütüncül Hemşirelik Yeterlik toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bildirilmektedir (Aydın, 2017). Bu durum bütüncül olmaya ilişkin yeterliğinin iyi olduğunu düşünen hemşirelerin kendilerinin de daha bütüncül olma, etik odaklı uygulamada bulunma, ekip yaklaşımına ve mesleki gelişimine önem vermesiyle açıklanabilir.

Çalışmamızda, yeni mezun hemşirelerin pandemi nedeniyle mesleki yeterliliğin etkilendiğini düşünme durumu ile mesleki yeterlilik algıları arasında anlamlı ilişki olmadığı bulunmuştur. Çalışmamızın aksine, hemşirelik öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, daha çok eğitimin uzaktan yürütülmesi, uygulamalı dersleri gerçekleştirilememiş, olmaları gibi faktörler nedeni ile mesleki yeterliliklerin olumsuz yönde etkilendiğini düşündükleri görülmüştür (Taş ve Dalcalı, 2021). Bu farklılığın yeni mezun hemşirelerimizin sadece son dönem derslerinin uzaktan eğitimle alınmış olmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Araştırma sonuçları, araştırmanın yapıldığı sağlık yüksekokulundan yeni mezun olan hemşirelerin yanıtları ile sınırlıdır. Araştırmanın genellenebilmesi için daha büyük örneklem gruplarında uygulanması gerekmektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Çalışma sonucumuza göre katılımcıların mesleki yeterlik puanlarının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Mesleki yeterlilik düzeyinin, cinsiyet, yaş, mezun olduğu lise, lisans mezuniyet notu ve kendini mesleki açıdan yeterli hissetme durumundan etkilenebileceği bulunmuştur. Bu çerçevede elde edilen bulguların hemşire öğrenciler, hemşire yöneticiler ve kurum yöneticileri tarafından dikkate alınması ve bütüncül bakımı geliştirmeye yönelik olarak yapılacak çalışmalarda bir rehber oluşturması önerilmektedir. Ayrıca hemşirelerin mesleki yetkinliklerinin sağlanabilmesi için mezuniyet öncesinden başlanarak okul ve hastane yönetimi işbirliği içinde, uygun bir mesleki yeterlilik geliştirme programının oluşturulabileceği, mezuniyet için belli sayıda zorunlu vaka izlem kriterlerinin konulmasına ilişkin çalışmalar yürütülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Aydın, A. (2017). *Hemşirelerin Bütüncül Hemşirelik Yeterliklerinin ve Bütüncül Hemşireliğe İlişkin Bakış Açılarının İncelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Aydın, A., & Hiçdurmaz, D. (2019). Holistic nursing competence scale: Turkish translation and psychometric testing. *International Nursing Review*, 66(4), 425-433. <https://doi.org/10.1111/inr.12514>
- Aydın, T., & Ağaçdiken, S. (2021). COVID-19 pandemi sürecinde hemşirelerde meslektaş dayanışması ve tükenmişlik durumu. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 11-22. <https://doi.org/10.47115/jshs.955279>
- Bakır, N., & Demir, C. (2020). Hemşirelerin hasta merkezli bakım yetkinliği ve bütüncül hemşirelik yeterliliği. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(3), 109-117.
- Bilgiç, Ş., Temel, M., & Çelikkalp, Ü. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin öğrenilmiş güçlülük, öz yeterlilik ve umut düzeylerinin değerlendirilmesi: Tekirdağ örneği. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 3(4), 117-126. <https://doi.org/10.5222/SHYD.2017.117>
- Bokhour, B. G., Fix, G. M., Mueller, N. M., Barker, A. M., Lavela, S. L., Hill, J. N., Solomon, J. L., & Lukas, C. V. (2018). How can health care organization implement patient-centered care? Examining a large-scale cultural transformation. *BMC Health Services Research*, 18(1), 168. <https://doi.org/10.1186/s12913-018-2949-5>.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1), 145-168. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.335473>

- Church, C. D. (2016). Defining competence in nursing and its relevance to quality care. *Journal for Nurses in Professional Development*, 32(5), 9-14. <https://doi.org/10.1097/NND.0000000000000289>
- Dünya Tabipleri Birliği Helsinki Bildirgesi. (2013). İnsanlar üzerinde yapılan tıbbi araştırmalarla ilgili etik ilkeleri. Retrieved Aug 6, 2021, from <https://www.ttb.org.tr/images/stories/file/2013/helsinki.pdf>
- Flinkman, M., Leino-Kilpi, H., Numminen, O., Jeon, Y., Kuokkanen, L., & Meretoja, R. (2016). Nurse competence scale: A systematic and psychometric review. *Journal of Advanced Nursing*, 73(5), 1035-1050. <https://doi.org/10.1111/jan.13183>
- Gardulf, A., Nilsson, J., Florin, J., Leksell, J., Lepp, M., Lindholm, C., Nordström, G., Theander, K., Wilde-Larsson, B., Carlsson, M., & Johansson, E. (2016). The nurse Professional competence (npc) scale: Self-reported competence among nursing students on the point of graduation. *Nurse Education Today*, 36, 165-171. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.09.013>
- George, L. E., Locasto, L. W., Pyo, K. A., & Cline, T.W. (2017). Effect of the dedicated education unit on nursing student self-efficacy: A quasi-experimental research study. *Nurse Education in Practice*, 23, 48-53. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2017.02.007>
- Jasemi, M., Valizadeh, L., Zamanzadeh, V., & Keogh, B. (2017). A concept analysis of holistic care by hybrid model. *Indian Journal of Palliative Care*, 23(1), 71-80. <https://doi.org/10.4103/0973-1075.197960>
- Karadaş, A., Kaynak, S., Duran, S., & Ergün, S. (2018). Hemşirelerin profesyonellik düzeylerinin değerlendirilmesi: Balıkesir örneği. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 74-80.
- Karahan, A., & Kav, S. (2018). Hemşirelikte mesleki yetkinlik. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 5(2), 160-168.
- Kassem, A. H., Elsayed, R. S., & Elsayed, W. A. (2015). Bullying behaviors and self efficacy among nursing students at clinical settings: Comparative study. *Journal of Education and Practice*, 6, 35, 25-36.
- Kızılcı, S., Mert, H., Küçükçüçlü, Ö., & Yardımcı, T. (2015). Hemşirelik fakültesi öğrencilerinin öz etkililik düzeyinin cinsiyet açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8, (2), 95-100.
- Koç, Z., Çınarlı, T., Şener, A., & Kızıltepe, S. K. (2018). Patricia Benner: Hemşirelik uygulamalarında klinik bilgelik ve beceri edinimi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9 (1), 1-12.
- Nilsson, J., Johansson, E., Egmar, A. C., Florin, J., Leksell, J., Lepp, M., Lindholm, C., Nordström, G., Theander, K., Wild-Larsson, B., Carlsson, M., & Gardulf, A. (2014). Development and validation of a new tool measuring nurses self-reported professional competence—The nurse professional competence (NPC) Scale. *Nurse Education Today*, 34(4), 574-580. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.07.016>
- Priesack, A., & Alcock, J. (2015). Well-being and self-efficacy in a sample of undergraduate nurse students: A small survey study. *Nurse Education Today*, 35, 16-20. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.01.022>
- Takase, M., & Teraoka, S. (2011). Development of the holistic nursing competence scale. *Nursing and Health Sciences*, 13(4), 396-403. <https://doi.org/10.1111/j.1442-2018.2011.00631.x>

- Taş, A. S., & Dalcalı, B. K. (2021). Covid-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinde mesleki güdülenme. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12 (2), 418-424. <https://doi.org/10.31067/acusaglik.851946>
- Tayal, A., & Singh, S. (2017). Performance of health professionals. *International Journal of Indian Psychology*, 4, 27-34. <https://doi.org/10.25215/0402.024>
- Taylan, S., Alan, S., & Kadioğlu, S. (2012). Hemşirelik rolleri ve özerklik. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 3, 66-74.
- Zamanzadeh, V., Jasemi, M., Valizadeh, L., Keogh, B., & Taleghani, F. (2015). Effective factors in providing holistic care: A qualitative study. *Indian Journal of Palliative Care*, 21(2), 214-224. <https://doi.org/10.4103/0973-1075.156506>
- Zhang, Z. J., Zhang, C. L., Zhang, X. G., Liu, X. M., Zhang, H., & Wang, J. (2015). Relationship between self- efficacy beliefs and achievement motivation in student nurses. *Chinese Nursing Research*, 2, 67-70. <https://doi.org/10.1016/j.cnre.2015.06.001>
- Zhu, B., Chen, C. R., Shi, Z. Y., Liang, H. X., & Liu, B. (2016). Mediating effect of self-efficacy in relationship between emotional intelligence and clinical communication competency of nurses. *International Journal of Nursing Sciences*, 3, 162-168. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2016.04.003>

Beyanlar:

Bu çalışma tezdin üretilmemiştir. Çalışma herhangi bir toplantıda sözlü/poster bildiri olarak sunulmamıştır. Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. Herhangi bir yerden finansal destek alınmamıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için, araştırmaya başlamadan önce bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (07.04.2021, GO 2021/140) etik kurul izni alınmıştır. Ayrıca araştırmaya katılmayı kabul eden yeni mezun hemşirelerden yazılı ve sözlü izinleri alınmıştır. Çalışmamız Helsinki Deklarasyonu Prensipleri 'ne uygun olarak yapılmıştır. Yazar katkıları: Fikir: NT. Tasarım: NT. Denetleme: NT. Kaynaklar: NT. Veri toplama ve/ veya işleme: NT. Analiz ve/ veya yorum: NT. Literatür taraması: NT. Yazı yazar: NT. Eleştirel inceleme: NT.

Extended Abstract

Introduction: Competence is a crucial attribute for assuring high-quality,ethical and safe nursing care. Defined as 'functional adequacy and capacity to integrate knowledge and skills to attitudes and values into specific contextual situations of practice', competence has been recognized as a core component of professional standards. The professional standards define competence requirements for registered nurses. **Aim:** The aim of our study is to determine how competent newly graduated nurses consider themselves professionally. **Materials and Methods:** The research was carried out between April 25 and June 15, 2021 and was conducted with 115 nurses who graduated from a health college nursing department. As a data collection form; Personal information form and Holistic Nursing Proficiency Scale were used for nurses. Statistical analyzes were made with the SPSS 21 package program. Descriptive statistical methods (mean, standard deviation, median, frequency, percentage, minimum, maximum), Shapiro-Wilk test, Student-t test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test, Dunn-Bonferroni test, and Spearman correlation analysis were used in the analysis of the data. In order to conduct the study, ethics committee approval was obtained from the Non-Interventional Clinical Research Ethics Committee of a university (07.04.2021, GO 2021/140) before starting the study. In addition, written and verbal permissions were obtained from newly graduated nurses who agreed to participate in the study. Our study was carried out in accordance with the Principles of the Declaration of Helsinki. **Results:** It is seen that 54.8% of the newly graduated nurses participating in the research are

male, 47.1% are 24 years old and over, 78.3% are Anatolian High School graduates, and 69.6% are working. In addition, while the rate of those who stated that they felt professionally competent was 36.5%, 30.5% felt themselves inadequate. It was found that the rate of those who thought that their professional competence was affected due to the pandemic was 58.2%. In our study, the mean score obtained from the holistic nursing proficiency scale was found to be 5.78 ± 0.86 . In our study, the total cronbach's alpha value of the holistic nursing proficiency scale was 0.98, while the values of the sub-dimensions ranged from 0.93 to 0.98. When the mean scores obtained from the Holistic Nursing Competencies Scale were compared according to the descriptive characteristics of the newly graduated nurses in our study, it was seen that there was a statistically significant difference between the scale mean scores of gender, age, high school graduation, undergraduate graduation grade, and the state of feeling professionally competent ($p < 0.05$). Conclusion and Suggestions: According to the results of our study, it was found that the professional competence scores of the participants were at a high level. It has been found that the level of professional competence can be affected by some personal characteristics. It is suggested that the findings obtained in this framework should be taken into account by nurse instructors, nurse managers and institution managers in studies to develop holistic care.